

Т.П. Приходько

ptp-290677@rambler.ru

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ У ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара

З огляду на складні завдання, що сьогодні покликана вирішувати система освіти України, значно зростає потреба в якісно підготовлених педагогічних кадрах. Головну увагу зосереджено на підготовці нового покоління педагогів, підвищенні їхньої загальної культури, професійної кваліфікації та соціального статусу, рівня, що відповідає їх ролі в суспільстві. Доведено, що на професійно-педагогічну підготовку майбутнього вчителя позитивно впливає участь у позааудиторній роботі.

Аналіз сучасних теоретичних напрацювань учених та досвіду організації позааудиторної виховної роботи у вищій школі дали змогу виявити низку суперечностей, які посилюють актуальність дослідження: між накопиченим позитивним досвідом з організації виховної роботи ВНЗ і недостатнім його використанням у сучасних умовах; між усвідомленням необхідності виховання нової еліти й недооцінкою суто виховної діяльності викладачів, що вимагає подолання усталених уявлень (стереотипів) щодо виключно викладацької діяльності педагогічних кадрів у ВНЗ; між наявністю виховних можливостей позааудиторної виховної роботи та незадовільною підготовкою викладачів ВНЗ до виконання професійно-педагогічної діяльності. [1]

Як свідчить аналіз науково-педагогічної літератури та архівних матеріалів в другій половині ХХ ст. відбувається розквіт позааудиторної роботи у ВНЗ України, а організація виховної роботи набуває статусу надзвичайно актуальної педагогічної проблеми. Так, питання професійно-педагогічної підготовки студентів у ВНЗ розкрито в працях О.Абдулліної, Л.Кондрашової, Н.Кузьміної, О.Мороза, Н.Половникової, В.Семиченко, В.Сластьоніна, Г.Троцько, Н.Хміль, О.Щербакова та ін.

Питання сутності, форми й методи організації позааудиторної виховної роботи у вищих закладах освіти України були відображені в працях Ю.Азарова, І.Білої, М.Болдирева, В.Буряк, С.Вітвицької, А.Глузмана, Л.Кондрашової, О.Кобрія, Л.Лисенко, Г.Троцько, М.Чепіль та ін.

У сучасній педагогічній літературі майже не узагальнено нові підходи до організації самостійної роботи студентів, різноманітних форм і видів позааудиторної роботи. Без самостійної роботи фахівця сформуватися не може.

У сучасних умовах існує тенденція до скорочення аудиторних годин на вивчення тієї чи іншої дисципліни та компенсація їх за рахунок позааудиторної, самостійної роботи.

Роль і значення позааудиторної роботи для високоякісної професійної підготовки майбутнього педагога вбачається в тому, що вона (позааудиторна робота) "стимулює формування особистості майбутнього педагога в контексті професіоналізації всіх виховних впливів на студентів" [2, с.122].

Важливою умовою, що забезпечує виховний вплив навколишньої дійсності і мистецтва, є вибір педагогічно ефективних форм і методів виховання в навчальному процесі та позааудиторної роботи, тобто способів організації діяльності студентів, в результаті якої вони отримують естетичну освіту та виховання, опановують методики естетичного виховання студентів.

Основне завдання позааудиторної роботи професійно-педагогічної підготовки - всебічно познайомити студентів з педагогічною професією, прищепити любов і повагу до педагогічної праці, розвивати професійне мислення, долучати до педагогічного досвіду.

Дуже важливо, щоб у ВНЗ на кожній кафедрі функціонували гуртки, проводилися додаткові диспути, семінари, конференції, консультації. Добре, коли ці процеси мають усталений, організований характер, а студентське самоврядування значною мірою намагається вирішувати організаційно важливі питання [4, с. 87].

Формування системи позааудиторної роботи студентів не можливе без використання виховного потенціалу навчальних дисциплін, які формують філософсько-світоглядну позицію, пізнавальну активність і культуру розумової праці. На основі цього під час позааудиторної діяльності можуть бути сформовані навички самоврядування; соціальні активність та відповідальність; політична культура; патріотизм; правосвідомість; свідоме ставлення до праці; естетична культура і фізичне вдосконалення. Виходячи з цього, система виховної роботи у ВНЗ, повинна бути спланована та включати в себе наступні системні компоненти: виховання в процесі навчання, позааудиторну виховну діяльність, громадську роботу (превентивне виховання, включаючи підтримку здорового морально-психологічного клімату в колективі, стиль взаємин) [3].

Література:

1. Абдулов Р. М. Організація позааудиторної виховної роботи зі студентами вищих навчальних закладів недержавної форми власності: дис. канд. пед. наук: 13.00.07/ Криворізький держ. Педагогічний ун-т.-Кривий ріг, 2004. – С.5-10.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.

3. Лізньова Н. Ю. Педагогічне планування як аспект удосконалення організації системи позанавчального виховання у вищому навчальному закладі / Н. Ю. Лізньова // Вісник ЖДУ ім. Івана Франка. – Житомир, 2005. – Вип. 24.

4. Педагогіка вищої школи/ За ред. З. Н. Курлянд. - Київ: Знання, 2005. - 399 с.